

Emeli aň we onuň nämälim dünýäsi

Category: Kitapcy, Ylym we tehnologiýa

написано kitapcy | 26 января, 2025

Emeli aň we onuň nämälim dünýäsi EMELI AŇ WE ONUŇ NÄMÄLIM DÜNYÄSİ

Täze eýýamy taslamak diňe inženerleriň we işewürleriň borjy bolmaýsy ýaly, elbetde, diňe syýasatçylaryňam borjy däl. «Google» kompaniyasynyň direktory Sundar Piçai «CBS» telekanalynda ýaýlyma berlen «60 minut» gepleşigine beren interwýusynda emeli aňyň giňden ýaýramahynyň etiki we sosial çözgütlери tapmaly boljak täze kynçylyklary döredýändigini nygtady. Şol sebäpli pelsepeçileri şu ugurdaky oýnaýan roluny ýerine ýetirmäge we jogapkärçiliği diňe işewürlерdir inženerleriň boýnuna atmazlyga çagyrdы. Meniň ünsümi çeken zat – emeli aňyň medeni täsirlerine gyzykylanýan alymlaryň we ylmy-barlagçylaryň barha artmagydyr. İlkibaşa ABŞ-nyň öñki daşary işler ministri Genri Kissinjeriň bu boýunça gyzyklanandygyny okapdym. Kissinjer syýasatçy bolmazdan öñem alym adamdy. 1923-nji ýylda dünýä inen we häzir 99 ýaşly Kissinjer 2021-nji ýylyň ahyrlarynda «Google»-nyň öñki direktory Erik Schmidt we Kontrazwedka gullugy boýunça professor Deniel Hattenloher bilen bile «The Age of AI and Our Human Future» («Emeli aň eýýamy we ynsanperwer geljegimiz») atly bir kitap çap etdirdi. Kitap ýokarda agzalan meseläniň üstünde durup geçýär, kitabyň adyndan näme hakda gürrüň gidýändigini çaklasa bolýar.

NATIONAL BESTSELLER

THE AGE OF AI

And Our Human Future

"A compelling introduction to the promise and peril of artificial intelligence."
—Foreign Affairs

Henry A. Kissinger

Eric Schmidt

Daniel Huttenlocher

kitapcy.ru

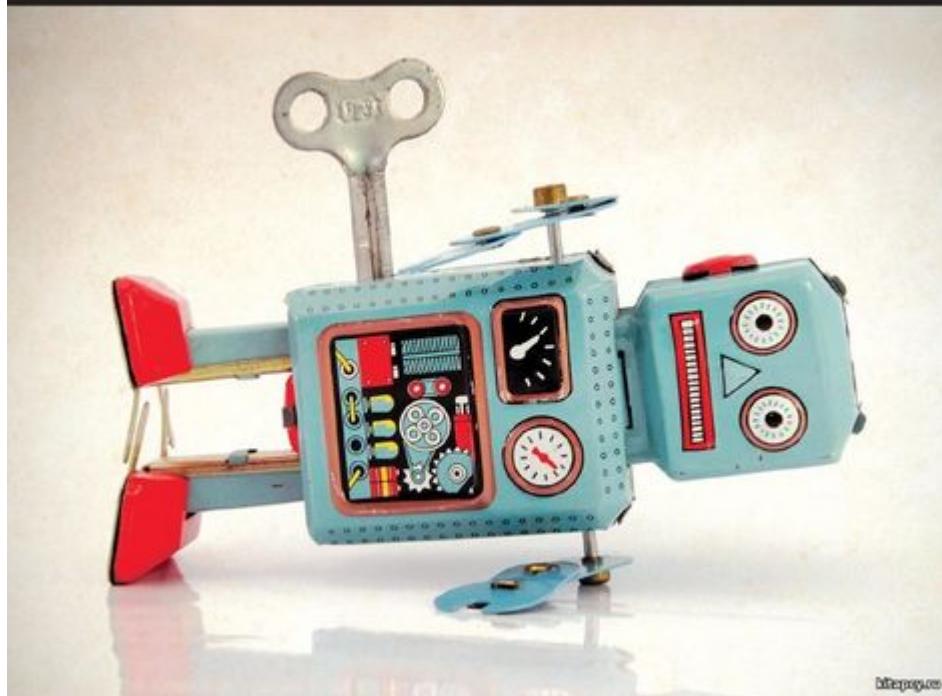
Häzirki döwrüň tanymal akyldarlaryndan Noam Homskiý geçen aý emeli aň serişdelerine esaslanýan gözleg düwmesi ChatGPT platformasyň tanyşdyrylyşy hakda makala ýazdy. Munuň tanyşdyrylyşy emeli aňyň nämeleri elýeterli edip biljekdi we potensial täsirleriniň nägadar uly boljakdygy babatda nusgalyk modele ýetendigi üçin Gündogarda we Günbatarda uly gyzyklanmanyň döremegine sebäp boldy. Ispan-amerikan akyldary Manuel Kastells interne te gollanýan gatnaşyk we aragatnaşyk ulgamlaryna salgylanyp, gymmatlyklarda, sosial gatnaşyklarda, medeniýetde garaşylýan öwrülişik hakda jikme-jik ýazypdy. Kastells «tor jemgyýeti» diýip atlandyran toparynyň ýuze çykmagy bilen bir hatarda täze dünýä yşarat edipdi. Häzir internetiň giňden ýaýramagyndan gelip çykýan öwrülişigi medeniýetde, gündelik işlerde, ýasaýyş-durmuş terzlerinde, bilimde, identifikasiýada, durmuşyň hemme ugrunda, hatda uruşlarda-da duýup ýörüs. Internet çykandan soňky dünýä geçen asyryň bize mälîm dünýäsine onçakly meñzemeýär. Homskiý adamyň ornuny tutjakdygy ýa-da gullaşdyrjakdygy howatyrynda gezýänleriň aýdyşy ýaly, emeli aňyň adamyň ornuny tutjagyna ynananok. Kalkulýaror sanlary hasaplap çykarmakda adamdan ozup biler, emma pikir döredijiliginde adamdan öñe geçip bilmez. Düşünje diňe öňden mälîm ýa-da ulanyşdaky maglumatlara salgylanýan aň ýetirip

bolaýjak jogaplar hödürlemek däl, bu maşynkanyň edýän işi. Düşünmek sowaly täzeden şekillendirmek we meselä täzeden baha bermek bilen başlaýar hem-de has öñ bolmadyk ähtimallyklary-da öz içine alyp bilyär. Munuň özi maşynkanyň mümkünçiligini aşýar. Aýratynam adam aňynyň gereksiz bolmagyndan howatyrlanmagyň hajaty ýok. Yöne Kissinjer we onuň kärdeşleri başgaçarak bir meselä ünsi çekýärler. «Google»-nyň ýerine ýetiriji direktorynyam aýdyşy ýaly we «Castells» tarapyndanam yşarat edilşi ýaly emeli aň bazarlarda, mekdeplerde, okuň maksatnamalarynda, arasynda ýasaýan şahslaryň gatnaşyklarynda üýtgeşik dünýä getirer.

Мередит Бруссард

Искусственный интеллект

ПРЕДЕЛЫ ВОЗМОЖНОГО

Мередит Бруссард

Meñzeş deňeşdirme geçirmek isleseñiz, elli ýyl mundan öñe,

ýagny, 1973-nji ýyla dolanyň we şol wagtyň dünýäsiniň, durmuşynyň 2023-nji ýyldaky ýagdaýy bilen deňeşdiriň. Emeli aň agalygynyň şu günümüz bilen ertäniň arasyndaky deňeşdirmesi hökman bolaýmaly. Bu öwrülişik millionlarça adamy ykdysady işleriniň halkasyndan daşlaşdyryp, jemgyyetçilik gatnaşyklary we agalyk sürýän gymmatlyk sistemalaryny-da düýpli özgerdiň taşlar. Ýagdaý-a şeýle. Diňe amal edilýän işlerde däl, eýsem düşunjelerde, medeniýetde we eklenç çeşmelerinde bolup geçýän öwrülişigiň gürrüni edilýär. «Google»-yň ýerine ýetiriji direktory Sundar Piçainiň topy filosoflaryň we antropologlaryň meýdançasyna zyñmaga iteren zadam şudy: Elbetde, täze eýýamy taslamak diňe inženerleriň we işewürleriň borjy bolmaýsy ýaly, diňe syýasatçylaryňam borjy däl. Tewfik SEÝF, Saud Arabystanly žurnalist. Penşenbe, 27.04.2023 ý. Ylym we tehnologiá